

INFORMACJA SYGNALNA

URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI
93-176 Łódź ul. Suwalska 29
tel. 42 6839-100, 6839-101
SekretariatUSLDZ@stat.gov.pl

WYNIKOWY SZACUNEK GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2011 R.^{1/}

Zbiory głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2011 r. przedstawiają się następująco:

- **zboża ogółem** - 1892,8 tys. t, tj. więcej odpowiednio o 3,6% od zbiorów roku poprzedniego i o 4,6% od średniej z lat 2005-2009;
- **rzepak i rzepik** - 34,7 tys. t, tj. o 30,8% mniej od zbiorów ubiegłorocznych i o 3,4% więcej od średnich zbiorów z lat 2005-2009;
- **ziemniaki** - 1184,2 tys t, tj. więcej odpowiednio o 29,7% od zbiorów z 2010 r. i o 7,3% od średnich zbiorów z lat 2005-2009;
- **buraki cukrowe** - 399,9 tys. t, tj. więcej od zbiorów roku poprzedniego i od średnich zbiorów z lat 2005-2009 odpowiednio o 42,5% i 5,3%;
- **warzywa gruntowe** - 544,3 tys. t, tj. więcej o 10,1% od zbiorów z 2010 i o 0,7% od średnich zbiorów z lat 2005-2009;
- **owoce z drzew** - 348,3 tys. t, tj. więcej od zbiorów ubiegłorocznych i od średnich z lat 2005-2009 odpowiednio o 0,5% i 8,6%;
- **owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych** - 35,3 tys. t, tj. o 34,1% mniej od zbiorów roku poprzedniego i o 35,0% mniej od średniej z lat 2005-2009.

^{1/} Informacja zawiera wyniki trzeciego w 2011 r. tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych oraz owoców z drzew, krzewów i plantacji jagodowych, opracowanego na podstawie badań reprezentacyjnych plonów upraw rolnych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, szacunków i ekspertyz rzeczoznawców terenowych i wojewódzkich oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej. Powierzchnię upraw przyjęto według wyników czerwcowego reprezentacyjnego badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów i pogłowie zwierząt gospodarskich” oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej.

PRODUKCJA ROLNICZA

W 2011 r. **korzystny** wpływ na wielkość produkcji roślinnej miały następujące czynniki:

- wczesne ruszenie wegetacji, szczególnie roślinności łąkowo-pastwiskowej,
- dobre warunki pogodowe (ciepło i odpowiednie uwilgotnienie gleby) dla siewów i wschodów zbóż jarych,
- korzystny układ warunków agroklimatycznych w II połowie maja oraz I i II dekadzie czerwca dla wzrostu i wegetacji upraw jarych oraz dla poprawy i wyrównania stanu upraw ozimych,
- wystarczająca ilość opadów dla wzrostu roślin pastewnych, w tym szczególnie kukurydzy na zielonkę oraz traw na łąkach i pastwiskach.

Niekorzystny wpływ miały natomiast:

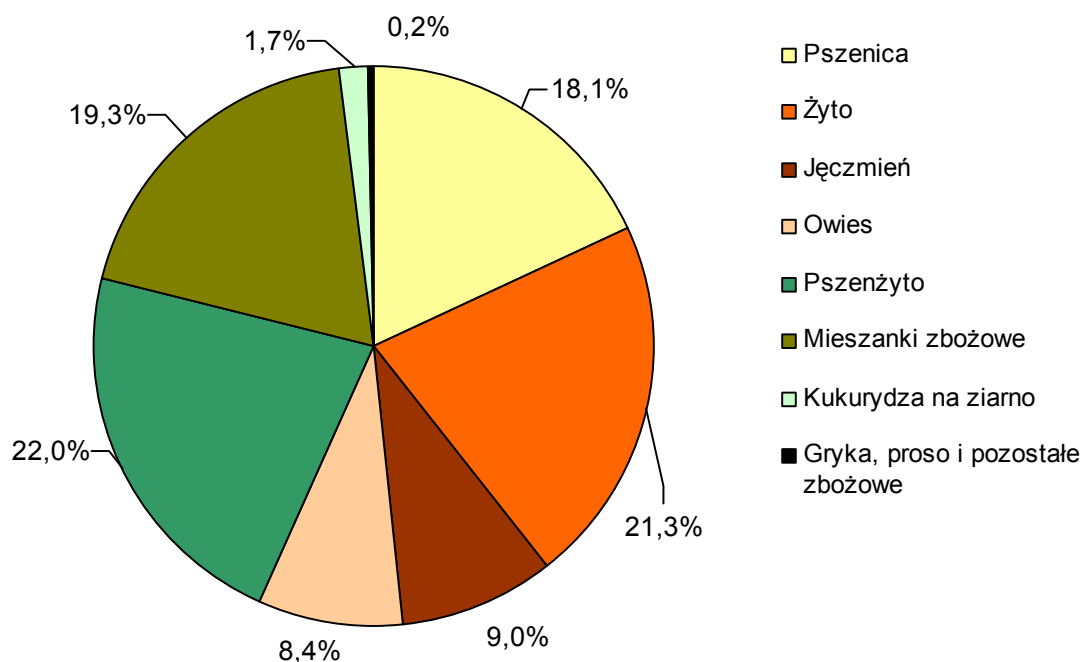
- słabszy stan upraw ozimych, przed wejściem w stan zimowego spoczynku jesienią 2010 r.,
- niekorzystny przebieg warunków klimatycznych w styczniu i lutym powodujący znaczne straty zimowe i wiosenne w zasiewach upraw ozimych, największe w zasiewach rzepaku (zaorano ok. 1200 ha powierzchni zasianej),
- niekorzystne warunki atmosferyczne w I dekadzie maja (spadki temperatur do -10°C i rejonami opady śniegu), powodujące uszkodzenia, a nawet łamanie roślin, w tym szczególnie rzepaku,
- nawracające ulewne deszcze połączone z silnym wiatrem w III dekadzie czerwca oraz w lipcu powodujące wyleganie zbóż i rzepaku,
- opóźnienie żniw, spowodowane nadmiernymi opadami w końcowej fazie wegetacji zbóż, a w konsekwencji pogorszenie jakości ziarna.

Zboża

Według wyników badania „Użytkowanie gruntów, powierzchnia zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich”, przeprowadzonego w czerwcu 2011 r. oraz sprawozdawczości z gospodarstw rolnych osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej, **powierzchnia uprawy zbóż ogółem** (zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi łącznie z kukurydzą na ziarno, gryką, prosem i pozostałymi zbożowymi) wyniosła 593,7 tys. ha i była większa od ubiegłorocznej o 1,8%, natomiast mniejsza od średniej powierzchni z lat 2005-2009 o 8,5%.

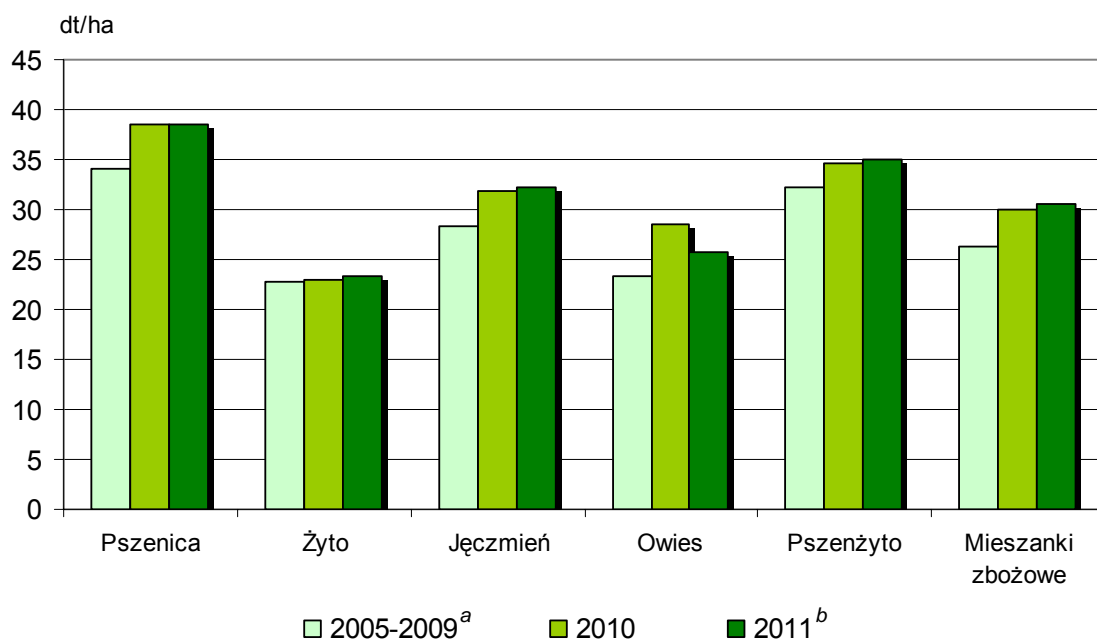
W strukturze powierzchni zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi udział powierzchni zbóż jarych wyniósł 38,2%, a udział powierzchni zbóż ozimych 61,8%.

Struktura powierzchni upraw zbożowych w 2011 r.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 31,9 dt/ha, tj. o 0,6 dt/ha (o 1,9%) więcej niż w 2010 r., a w porównaniu do średniej z lat 2005-2009 więcej o 4,0 dt/ha (o 14,3%).

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

^a Przeciętne roczne. ^b Szacunek wstępny.

Zbiory zbóż ogółem w 2011 r. wyniosły 1892,8 tys. t i były wyższe odpowiednio od zbiorów ubiegłorocznych o 65,3 tys. t (o 3,6%) i od średnich zbiorów z lat 2005-2009 o 83,0 tys. t (o 4,6%). Wyższe zbiory zbóż, w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim, są wynikiem zarówno wyższych plonów, jak też zwiększonej powierzchni ich zasiewów.

Tabl. 1. Produkcja zbóż

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych		2005-2009= =100 ^a	2010=100	
OGÓŁEM					
Powierzchnia w tys. ha	648,7	583,1	593,7	91,5	101,8
Plony z 1 ha w dt	27,9	31,3	31,9	114,3	101,9
Zbiory w tys. t	1809,8	1827,5	1892,8	104,6	103,6
w tym ZBOŻA PODSTAWOWE Z MIESZANKAMI ZBOŻOWYMI					
Powierzchnia w tys. ha	637,7	567,7	582,0	91,3	102,5
Plony z 1 ha w dt	27,6	30,8	31,2	113,0	101,3
Zbiory w tys. t	1760,7	1750,6	1817,6	103,2	103,8

a Przeciętne roczne.

Zboża intensywne (pszenica, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni 291,3 tys. ha, tj. o 5,1% większej w porównaniu z powierzchnią ubiegłoroczną. Udział zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 50,1%, tj. o 1,3 pkt proc. więcej niż w roku poprzednim.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano 290,7 tys. ha, tj. na poziomie zbliżonym do 2010 r. (wzrost o 0,1%), a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 49,9% i obniżył się o 1,3 pkt. proc.

Powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno wyniosła 10,2 tys. ha, tj. mniejsza w porównaniu z rokiem 2010 o 13,8% i większa o 10,5% od średniej z lat 2005-2009.

Przy plonach ziarna na poziomie 71,7 dt/ha zbiory ziarna kukurydzy wyniosły 73,1 tys. t i były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 1,7%.

Rzepak i rzepik

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego) w 2011 r. wyniosła 17,8 tys. ha i była mniejsza o 15,7% od powierzchni w 2010 r., a większa o 28,3% od średniej powierzchni z lat 2005-2009.

Zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły zaledwie 3,8% ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku.

Plony rzepaku i rzepiku oceniono na 19,5 dt/ha, tj. mniej od uzyskanych w 2010 r. i średniej z lat 2005-2009 odpowiednio o 4,2 dt/ha (o 17,7%) i o 4,7 dt/ha (o 19,4%).

Na wielkość plonów w 2011 r. niekorzystnie wpłynęły następujące czynniki:

- słabszy stan upraw, przed wejściem w stan zimowego spoczynku, jesienią 2010 r.,
- występujące w styczniu i lutym silne wiatry odsłaniające rośliny z pokrywy śnieżnej, przy jednocześnie niskich temperaturach powietrza przy gruncie (do -24°C), powodowały miejscowe wysmalanie ozimin i straty w zasiewach,
- majowe spadki temperatury (do -10°C) i rejonami opady śniegu powodujące uszkodzenia pędów, a nawet ich łamanie,
- niekorzystne warunki pogodowe w końcowej fazie wegetacji (częste i ulewne deszcze) powodujące wyleganie roślin i utrudnienia podczas zbiorów.

Czynniki te wpłynęły także na złą jakość zebranych nasion i ich niski ciężar.

Zbiory rzepaku i rzepiku według szacunku wynikowego oszacowano na 34,7 tys. t, tj. mniej od zbiorów z roku poprzedniego o 30,8%, natomiast więcej od średniej z lat 2005-2009 o 3,4%.

Tabl. 2. Produkcja rzepaku i rzepiku

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych			2005-2009 = =100 ^a	2010=100
Powierzchnia w tys. ha	13,9	21,1	17,8	128,3	84,3
Plony z 1 ha w dt	24,2	23,7	19,5	80,6	82,3
Zbiory w tys. t	33,5	50,1	34,7	103,4	69,2

^a Przeciętne roczne.

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi) w 2011 r. wyniosła 45,4 tys. ha i była większa o 4,6% od powierzchni w roku poprzednim i mniejsza o 24,0% od średniej z lat 2005-2009.

Sadzenie ziemniaków przeprowadzono lokalnie w I, a powszechnie w II i III dekadzie kwietnia. Warunki pogodowe w tym okresie były na ogół korzystne dla wschodów i wzrostu ziemniaków. Występujące w I dekadzie maja silne przymrozki spowodowały lokalne przemarznięcia roślin, jednak dobra pogoda w dalszym okresie wegetacji, wpłynęła korzystnie na wiązanie i wzrost bulw. Nadmierne opady deszczu w lipcu spowodowały utrudnienia we właściwej pielęgnacji ziemniaków i brak możliwości zastosowania ochrony przed chorobami i szkodnikami. Poprawa warunków agroklimatycznych w sierpniu korzystnie wpłynęła na dalszy wzrost bulw ziemniaków, szczególnie odmian późnych i na plantacjach chronionych.

Plony ziemniaków w 2011 r. wyniosły 261 dt/ha i były wyższe od notowanych w 2010 r. o 51 dt/ha (o 24,3%), a od średnich plonów z pięciolecia (2005-2009) wyższe o 76 dt/ha (o 41,1%).

Zbiory ziemniaków szacuje się na 1184,2 tys. t, tj. wyżej od zbiorów ubiegłorocznych i średnich zbiorów z lat 2005-2009 odpowiednio o 29,7 i 7,3%.

Tabl. 3. Produkcja ziemniaków (łącznie z ogrodami przydomowymi)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Powierzchnia w tys. ha	59,7	43,4	45,4	76,0	104,6
Plony z 1 ha w dt	185	210	261	141,1	124,3
Zbiory w tys. t	1104,1	913,0	1184,2	107,3	129,7

a Przeciętne roczne.

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2011 r. wyniosła 7,2 tys. ha i była wyższa od powierzchni ubiegłorocznej o 8,4% i niższa od średniej z lat 2005-2009 o 14,5%.

Do siewów buraków cukrowych przystąpiono już na początku kwietnia, ale powszechnie ukończono je w II dekadzie tego miesiąca. Występujące majowe przymrozki nie wyrządziły większych uszkodzeń roślin, a korzystna pogoda w II połowie maja i w czerwcu, wpłynęła dodatnio na dalszy przebieg wegetacji roślin. Nadmierne opady deszczu pod koniec czerwca i w lipcu powodowały jednak podtapianie plantacji i pogorszenie warunków dla prawidłowej ochrony przed chorobami i szkodnikami. Warunki pogodowe w miesiącach: sierpniu, wrześniu i październiku były sprzyjające dla przyrostu masy liści i korzeni, a także gromadzeniu cukru w korzeniach.

Plony buraków cukrowych wyszacowano na 554 dt/ha, tj. na poziomie wyższym od roku poprzedniego i średniej z lat 2005-2009 odpowiednio o 133 dt/ha (o 31,6%) i o 104 dt/ha (o 23,1%)

Zbiory buraków cukrowych w 2011 r. szacuje się na 399,9 tys. t, tj. więcej odpowiednio o 42,5% od zbiorów z roku poprzedniego i o 5,3% od średnich zbiorów z lat 2005-2009.

Tabl. 4. Produkcja buraków cukrowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011 ^b		
	w liczbach bezwzględnych			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Powierzchnia w tys. ha	8,4	6,7	7,2	85,5	108,4
Plony z 1 ha w dt	450	421	554	123,1	131,6
Zbiory w tys. t	379,9	280,6	399,9	105,3	142,5

a Przeciętne roczne. b Szacunek wynikowy.

Siano łąkowe

We wrześniu warunki wzrostu roślinności na trwałych użytkach zielonych były nadal korzystne. Dostateczne uwilgotnienie gleby powodowało intensywny wzrost biomasy pod zbiory III pokosu siana łąkowego. Opady deszczu, po zbiorze II pokosu, bardzo korzystnie wpłynęły na odrost roślinności

łąkowej na trwałych użytkach zielonych, a wrześniowa słoneczna pogoda sprzyjała suszeniu siana z III pokosu.

Do zbioru III pokosu siana łąkowego, lokalnie przystąpiono w pierwszej połowie sierpnia, a sianokosy III pokosu traw łąkowych, ze względu na dobre warunki pogodowe, trwały aż do III dekady września.

Według szacunku wynikowego, szacuje się, że plony **III pokosu** z łąk trwałych w przeliczeniu na siano wyniosły 11,2 dt/ha i były o 0,9% wyższe od ubiegłorocznych.

PRODUKCJA UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa gruntowe

Warunki wegetacji dla warzyw gruntowych były bardzo zróżnicowane. Siewy, wschody i początkowy wzrost warzyw gruntowych przebiegały przeważnie w niesprzyjających warunkach agroklimatycznych, wynikających z niskich temperatur powietrza oraz występujących w maju i czerwcu niedoborów wilgoci w glebie. Późniejsze opady deszczu znacznie poprawiły uwilgotnienie gleby, co w połączeniu z wyższymi temperaturami powietrza korzystnie wpłynęło na dalszą wegetację. Jednak nadmiar opadów (w drugiej połowie lipca) spowodował pogorszenie jakości niektórych gatunków warzyw i nasilenie występowania chorób grzybowych. Zmniejszenie ilości opadów i poprawa warunków agroklimatycznych w sierpniu i wrześniu znacząco poprawiła warunki wegetacji roślin. Wpłynęło to również na wzrost plonowania większości gatunków warzyw gruntowych, a w szczególności odmian późnych.

Szacuje się, że łącznie zbiory warzyw gruntowych w 2011 roku wyniosły około 544,3 tys. t i były wyższe o 10,1% od zbiorów z roku poprzedniego. Według szacunku wynikowego, zbiory większości gatunków warzyw gruntowych były na wyższym poziomie niż w 2010 r. Warunki wegetacji były szczególnie korzystne dla warzyw korzeniowych i kapustnych.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011 ^b		
	w tonach			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Ogółem	540704	494578	544329	100,7	110,1
Kapusta	134004	117115	135774	101,3	115,9
Kalafior	21707	26917	28935	133,3	107,5
Cebula	92925	46958	53284	57,3	113,5
Marchew jadalna	117081	90734	110959	94,8	122,3

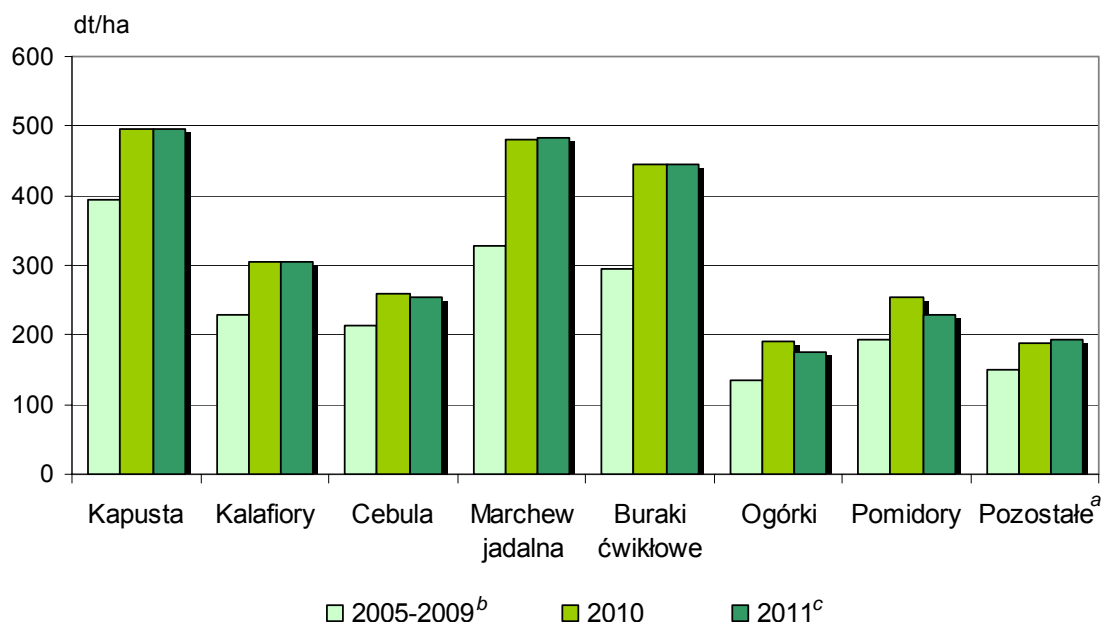
a Przeciętne roczne. b Szacunek wynikowy – dane nieostateczne.

Tabl. 5. Zbiory warzyw gruntowych (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011 ^b		
	w tonach			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Buraki ćwikłowe	38299	46594	54807	143,1	117,6
Ogórki	41530	40768	41075	98,9	100,8
Pomidory	25166	15726	19818	78,7	126,0
Pozostałe ^c	69992	109766	99677	142,4	90,8

a Przeciętne roczne. b Szacunek wynikowy – dane nieostateczne. c Pietruszka, pory, selery, sałata, koper i inne.

Plony warzyw gruntowych w dt z 1 ha

a Pietruszka, pory, selery, sałata, koper i inne. b Przeciętne roczne. c Szacunek w wynikowy - dane nieostateczne.

Owoce z drzew

Warunki wegetacji dla drzew owocowych były bardzo zróżnicowane w zależności od rejonu województwa. Drzewa na ogół dobrze przetrzymały i nie odnotowano większych strat mrozowych, choć przetrzymanie roślin było zależne od położenia plantacji i gatunku.

Kwitnienie drzew owocowych było na ogół obfite lecz na wielu plantacjach, występujące na początku maja silne przymrozki, uszkodziły kwiaty i zawiązki owoców szczególnie brzoskwiń, czereśni, wiśni oraz orzechów. Ponadto niskie temperatury powietrza w czasie kwitnienia nie sprzyjały zapylaniu – słaby oblot pszczół. Na plantacjach szczególnie dotkniętych przymrozkami wiosennymi zaobserwowano małą ilość owoców, a także zawiązywanie owoców z tzw. drugich kwiatów, co

skutkowało występowaniem zniekształconych owoców. Częste opady deszczu w lipcu sprzyjały rozwojowi chorób grzybowych i wymuszały zwiększenie ilości zabiegów ochrony roślin, a dodatkowo powodowały spęknięcia owoców wiśni i czereśni. Warunki dla dorastania owoców w sierpniu i późną wiosną były na ogół korzystne. Dobre uwilgotnienie gleby oraz korzystny rozkład temperatur sprzyjał wzrostowi jabłek, gruszek i śliwek.

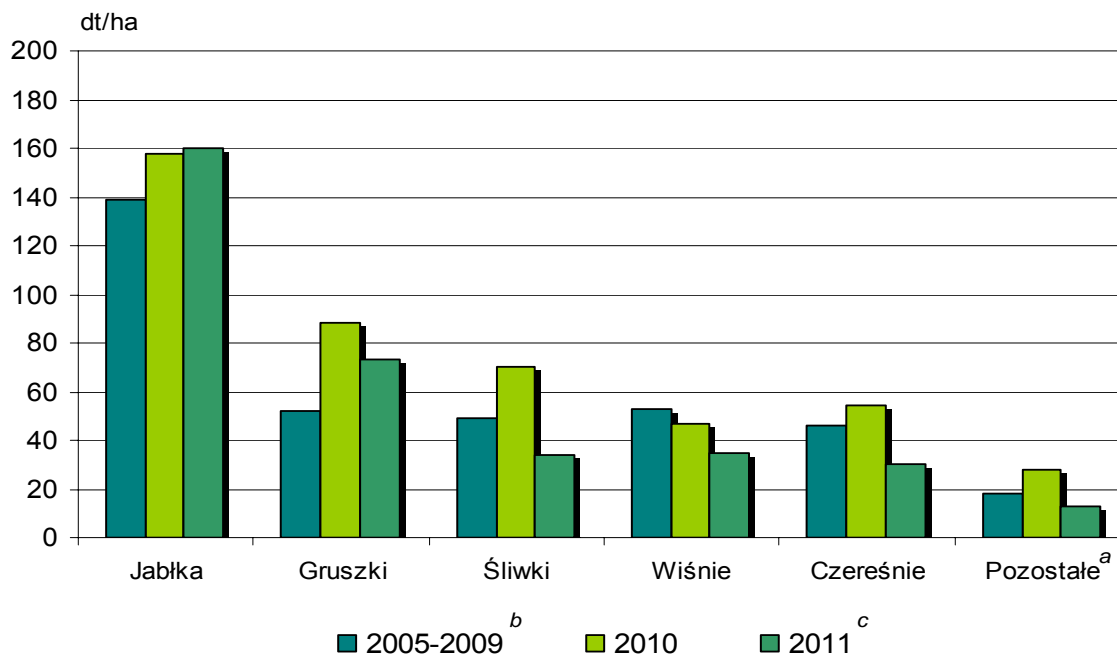
Według wynikowego szacunku zbiory owoców w 2011 roku wyniosły 348,3 tys. t i będą wyższe o 0,5% od zbiorów uzyskanych w roku 2010.

Tabl. 6. Zbiory owoców z drzew owocowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011 ^b		
	w tonach			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Ogółem	320627	346688	348284	108,6	100,5
Jabłka	270924	295234	307803	113,6	104,3
Gruszki	8068	8557	11204	138,9	130,9
Śliwki	13145	15049	9297	70,7	61,8
Wiśnie	24528	22300	16867	68,8	75,6
Czereśnie	3005	4111	2389	79,5	58,1
Pozostałe ^c	957	1437	724	75,7	50,4

a Przeciętne roczne. b Szacunek wynikowy – dane nieostateczne. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

Plony owoców z drzew w dt z 1 ha

a Brzoskwinie, morele i orzechy włoskie. b Przeciętne roczne. c Szacunek w wynikowy - dane nieostateczne.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Przezimowanie krzewów owocowych i plantacji jagodowych było na ogół dobre. Jedynie w niektórych rejonach województwa, z powodu braku okrywy śnieżnej i silnych mrozów, ucierpiały plantacje truskawek. Kwitnienie krzewów owocowych było obfite lecz na plantacjach, gdzie w maju wystąpiły przymrozki, uszkodzeniu uległy kwiaty i zawiązki owoców, zwłaszcza porzeczek i agrestu, a także wczesnych odmian truskawek. Warunki dalszej wegetacji krzewów owocowych i plantacji jagodowych nie były korzystne z uwagi na brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie w maju i czerwcu. Natomiast warunki agroklimatyczne dla wegetacji jesiennych odmian malin i truskawek były dobre.

Szacuje się, że produkcja owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosła w 2011 roku 35,3 tys. t, tj. o 34,1% mniej niż w roku 2010.

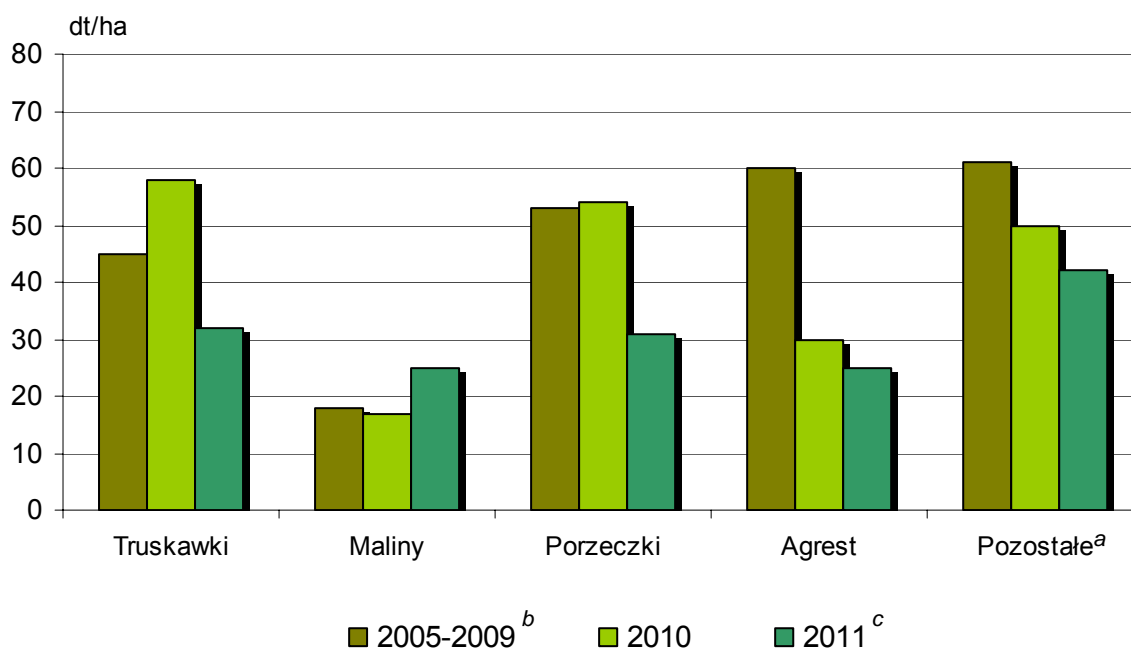
Według szacunku wynikowego zbiory truskawek w roku 2011 wyniosły 9,8 tys. t i były niższe o 31,0% od zbiorów z roku 2010. Głównie z powodu wystąpienia na części plantacji strat mrozowych oraz skróconego okresu zbioru z uwagi na brak dostatecznej wilgotności w glebie.

Tabl. 7. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005-2009 ^a	2010	2011 ^b		
	w tonach			2005-2009= =100 ^a	2010=100
Ogółem	54253	53575	35283	65,0	65,9
Truskawki	14159	14204	9798	69,2	69,0
Maliny	407	880	808	198,5	91,8
Porzeczki	28132	27399	14760	52,5	53,9
Agrest	693	789	562	81,1	71,2
Pozostałe ^c	10862	10303	9355	86,1	90,8

^a Przeciętne roczne. ^b Szacunek wynikowy – dane nieostateczne. ^c Aronia, borówka wysoka i inne(leszczyna, poziomka, winorośl i pozostałe).

**Plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych
w dt z 1 ha**

a Aronia, borówka wysoka, leszczyna, winorośl i pozostałe. b Przeciętne roczne. c Szacunek w wyniku y - dane nieostateczne.

Opracowanie: Edward Bedlechowicz, Teresa Binio, Włodzimierz Janek
Ośrodek Warunków Życia i Badań Ankiety, tel. 042 6839254

Skład i opracowanie graficzne: Aleksandra Krupińska, Elżbieta Kucek
Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych